

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Марэ 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 06 noiembrie 2024
cauza nr. 101/24

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat, în ședință deschisă, susținerile scrise și verbale ale
persoanei interesate: Asociației Naționale a Mediatorilor Comunitari
reclamatei: dna AAAA, primară a municipiului Strășeni,
martorilor: BBBB, CCCC, DDDD, EEEE, FFFF, GGGG
persoanelor terțe: Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Relații Interetnice, și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare pe criteriul de origine etnică.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde parțial cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității. Consiliul a reținut spre examinare pe fond alegațiile privind refuzul autorităților locale de a institui funcția de mediator comunitar în mun. Strășeni. Celelalte pretenții referitoare la exprimările ofensatoare la adresa etnicilor romi se declară inadmisibile, or Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari (ANMC) nu a prezentat minimul necesar de probe pentru a permite stabilirea prezumției existenței unui fapt de discriminare. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 14¹ alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 alegațiile referitoare la exprimările ofensatoare la adresa etnicilor romi se declară inadmisibile.

III. Susținerile părților

Alegațiile persoanei interesate

- 3.1 ANMC susține că conducerea Primăriei mun. Strășeni tergiversează procesul de angajare a mediatorului comunitar. Aceasta explică că funcția de mediator comunitar în cadrul Primăriei mun. Strășeni a fost instituită în anul 2013 când a fost aprobat Regulamentul local privind activitatea mediatorului comunitar (Decizia nr.8/01 a ședinței Consiliului orașenesc Strășeni din 22 octombrie 2013). Decizia a fost adoptată pentru implementarea prevederilor HG nr.557 din 17.07.2013. Cu toate acestea, până în prezent conducerea autoritatea publică locală tergiversează procesul de angajare a mediatorului comunitar. Directorul asociației indică că anume dna primară AAAA, primara municipiului se opune.
- 3.2 ANMC invocă dna primară manifestă un caracter ostil față de societatea civilă romă poartă discuții pe tonuri ridicate, arogante și disprețuitoare în cadrul întâlnirilor. De asemenea, lansează promisiuni deșarte că va găsi o soluție pentru instituirea funcției de mediator comunitar încă din 2014.

- 3.3 ANMC menționează că dna primară manifestă o atitudine discriminatorie pe criteriu originii etnice față de romi prin faptul declarațiilor făcute public în prezența reprezentanților societății civile din cadrul Coaliției „Vocea romilor”, acesta declarând *„Eu nu vreau să văd Țigan în primărie”*. Sunt martori oculari față de aceste ilegalități penale ale doamnei primară. ANMC susține că dna primară manifestă un comportament vădit rasist față de candidata la funcția de mediator comunitar, anume din considerentul că ea (mediatorul) este de etnie romă prin faptul declarațiilor făcute în discuție cu HHHH: *„Eu am să angajez mediatorul, dar numai ca el să lucreze de acasă, nu din primărie”*.
- 3.4 ANMC deplânge faptul că dna primară a sesizat la, 11.03.2024, Inspectoratul de Poliție Strășeni cu scopul persecuții voalate și intimidări reprezentantei asociației, dna IIII, candidată pentru funcția de mediator comunitar. Demersul viza verificarea Listei nominale a populației din mun. Strășeni care se identifică ca romi și doresc funcția de mediator comunitar. ANMC susține că dna primară împreună cu vice-primarul au făcut aluzie la faptul că dna IIII, riscă dosar contravențional sau penal pentru fals și uz de fals în elaborarea acestei Liste nominale, în cazul în care se va constata falsificarea semnăturii persoanelor din listă. De asemenea, potrivit primăriei și vice-primarului s-ar fi încălcat prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal anume la întocmirea acestei Liste, pentru care dna IIII ar urma să fie trasă la răspundere.
- 3.5 Ca rezultat, populația de etnie romă, locuitori ai mun. Strășeni, semnatori ai acestei Liste nominale se simt intimidați (direct și indirect) pe faptul somării de către reprezentanții ordinii publice (colaboratori de poliție) pentru a stabili apartenența lor etnică și autoidentificarea lor ca romi, precum și pentru a stabili participarea romilor la exercițiul democratic de colectare de semnături întru susținerea inițiativei civice de instituire în cadrul Primăriei mun. Strășeni a unității de mediator comunitar, care să le faciliteze accesul la serviciile publice și să le promoveze drepturile cetățenești, inclusiv să-i reprezinte în raport cu instituțiile statului. Acțiuni de intimidare și presiune psihologică a romilor din Strășeni se manifestă prin adresarea întrebărilor dacă sunt „romi” și de a le pune întrebări tendențioase dacă au semnat sau nu în listă.
- 3.6 ANMC indică prezența a numărului suficient a persoane de etnie romă în mun. Strășeni, pentru instituirea funcției de mediator comunitar, făcând trimitere la Raportul actualizat privind cartografierea localităților dens populate de romi din Republica Moldova din 2021. ANMC consideră că Raportul actualizat (2021) constituie temeiul legal (normativ și informativ) în inițierea procesului de instituire a funcției de mediator comunitar, cu atât mai mult că în Anexa 8 și Anexa 9 a Raportului este indicată cifra de 150 de persoane de etnie romă în mun. Strășeni.

Susținerile reclamatei AAAA, primară a municipiului Strășeni

- 3.7 Reclamata a comunicat că întru implementarea prevederilor HG nr.557 din 17.07.2013, prin Decizia Consiliului orașenesc Strășeni nr. 8/01 din 22.10.2013, a fost instituită funcția de mediator comunitar și aprobat Regulamentul local privind activitatea mediatorului comunitar.
- 3.8 Totodată, la următoarea etapă, de includere a unității de mediator comunitar în Statul de personal, care se propune și se aprobă de Consiliul local și se avizează de Cancelaria de stat a Republicii Moldova, temeiul juridic fiind datele oficiale, de la Biroul național de statistică, a fost solicitată informația despre numărul locuitorilor municipiului Strășeni de etnie romă, acesta fiind criteriul de bază, conform HG nr 557/2013, pentru angajarea unui mediator comunitar. Biroul național de statistică, la etapa elaborării și aprobării Statului de personal, a prezentat informația oficială precum că populația de etnie romă din orașul Strășeni constituie 22 de persoane, date care pot fi accesate și pe site-ul www.statistica.gov.md.
- 3.9 Decizia nr. 8/01 a Consiliului orașenesc Strășeni din 22.10.2013, ca act administrativ, a fost adoptată în conformitate cu cadrul legal existent, având ca scop respectarea și implementarea prevederilor legislative relevante. Această decizie nu contravine legislației în vigoare, ci, dimpotrivă, se aliniază principiilor și normelor stabilite de lege.
- 3.10 Reclamata a comunicat că în calitate de autoritate executivă nu a solicitat sub nici o formă de la ANMC colectarea de informații și semnături de la persoanele de origine romă din

municipiul Strășeni. Această interpretare, în viziunea reclamatei, este una inventată, eronată și mincinoasă, a directorului executiv al ANMD, dlui HHHH. Reclamata a comunicat că, în data de 16 ianuarie 2024, la operatorul Ghișeuului unic din cadrul primăriei i-a comunicat că la Ghișeu se află dl. HHHH, acesta are o întrebare. Apropiindu-se la ghișeu, dl. HHHH i-a adresat întrebarea dacă reclamata dorește să cunoască real câți romi sunt în Strășeni, propunându-i să meargă pe la casele lor. Răspunsul a fost următorul: *”în curând se va demara procesul de recenzie a populației, unde va fi documentată populația înregistrată, domiciliată, alte detalii. Nu este de competența unui primar de a solicita de la locuitori date cu caracter personal, inclusiv etnia”*. La care respectivul a adresat întrebarea dacă se acceptă ca dânsul să prezinte informația privind populația de etnie romă. Răspunsul a fost că autoritățile se bazează doar pe datele oficiale. Reclamata, la solicitarea dlui HHHH, i-a comunicat că primarul își exercită activitatea conform Legii 436/2006 privind administrația publică locală, cu atribuții și competențe stabilite. A fost făcută trimitere la procesul de recenzie a populației, care va face o claritate în acest sens, fiind decisiv pentru determinarea acțiunilor ulterioare. Reclamata i-a comunicat că în cazul în care ANMC dispune de alte date oficiale decât cele ce le deține primăria sau pe pagina oficială a Biroului național de statistică, i s-a acordat posibilitate să le prezinte. Această discuție poate fi confirmată de operatorii CIPS pentru Cetățeni din incinta primăriei, care se aflau la locul de muncă — Ghișeuul unic al Primăriei Strășeni.

- 3.11 În postarea publicată de dnul HHHH la 16 ianuarie 2024 https://www.facebook.com/mediatori.md/post/399321905953698?ref=embed_post, în cadrul căreia acesta face declarații false privind asigurările.
- 3.12 Mai mult ca atât, toți operatorii, prin declarația anexată, confirmă că nu există nici o solicitare în formă scrisă, din partea primarului sau din partea unui alt angajat al primăriei Strășeni, adresat ANMC, privind colectarea informației și semnăturilor de la persoanele de etnie romă din municipiul Strășeni. Astfel, reclamata califică afirmația ANMC privitor la solicitarea colectării de informații și semnături de la persoane de origine romă din mun. Strășeni într-o confirmare a numărului dat de populație, ca fiind o calomnie și un act de defăimare la adresa ei.
- 3.13 Reclamata a menționat că la una din solicitări expediate de către ANMC a fost anexată o listă perfectată de o singură persoană, ce conținea date cu caracter personal ale cetățenilor, ceea ce încălca dreptul la protecție a datelor cu caracter personal al cetățenilor. Aceasta a fost expediată, conform legislației, după competență, Inspectoratului de Poliție Strășeni, constatarea și raportarea prevederilor legislației în vigoare intrând în competența Primarului ca reprezentantul autorității publice.
- 3.14 În demersul, adresat Inspectoratului de Poliție Strășeni, conform competenței, nu există nici o expresie, ce ar justifica spusele dlui HHHH, „de persecutare și intimidare a IIII”. Reclamata susține că aceasta nu a cunoscut cine a întocmit listă prezentată. Demersul către Inspectoratul de Poliție Strășeni a avut drept scop clarificarea legalității și autenticității listei nominale atașate la demersul ANMC, întru asigurarea respectării legislației privind protecția datelor cu caracter personal (Legea nr. 133/2011). Nu a existat nicio intenție de intimidare sau persecuție a dnei IIII. În demersul adresat Inspectoratului de Poliție Strășeni din 11 martie 2024, constatările sunt prezentate de cetățenii municipiului Strășeni, aflați peste hotare și care au comunicat autorităților că au fost telefonați de cineva privind perfectarea unei liste.
- 3.15 Reclamata personal nu a purtat nici o discuție cu nimeni vis-à-vis de răspunderea pentru încălcarea prevederilor Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Aceasta doar a adresat demersul oficial, în urma constatării falsului în actele, prezentate primăriei municipiului Strășeni, acțiune obligatorie în conformitate cu prevederile legii sus nominalizate. La solicitarea ANMC de retragere a scrisorii cu anexarea actelor false, reclamata menționează că acestea erau deja înregistrate și remise pentru examinare conform competențelor.
- 3.16 Reclamata a informat Consiliul despre faptul că în baza Dispoziției nr. 37 din 18 martie curent, a fost instituită o comisie de lucru, cu participarea reprezentanților tuturor instituțiilor, ce au tangență cu integrarea romilor în comunitate, precum: asistenților socială, Centrului de sănătate publică, Direcției Statistică Strășeni, Inspectoratului de Poliție Strășeni, reprezentanților primăriei, responsabili de elaborarea și evidența actelor adoptate, de

evidența populației, de elaborarea și raportarea bugetului, consilieri municipali, cât și a celor ce desfășoară o activitate ce presupune relaționarea grupurilor, structurilor din comunitate pentru o examinare pe măsură a situației.

- 3.17 Reclamata susține că autoritățile din Strășeni asigură comunicarea dintre populația de toate etniile din comunitate și specialiștii din domeniile educației, sănătății publice, asistenței sociale, ocupării în câmpul muncii, documentării, în vederea sporirii eficienței intervenției și cooperării dintre aceștia. Astfel, comisia instituită cu participarea reprezentanților tuturor instituțiilor, în urma examinării corespondenței integrale a Asociației Naționale a Mediatorilor comunitare, având ca temei Hotărârea Guvernului nr. 557 din 17.07.2013, datele oficiale ale Biroului Național de Statistică, dar și, ținând cont de faptul că momentan este în derulare recensământul populației, a decis adoptarea unei decizii definitive cu referință la instituirea funcției de mediator comunitar, după ce vor fi făcute publice datele oficiale ale recensământului populației Republicii Moldova. Reclamata susține că nu a făcut careva promisiuni referitor la instituirea funcției de mediator comunitar, comunicând cu ANMC exclusiv prin corespondența oficială și bazându-se pe datele prezentate de către Biroul Național de Statistică. Toate ședințele au fost cu participarea fizică a unui grup de persoane, în prezența angajaților primăriei sau prin corespondență oficială.
- 3.18 Reclamata afirmă că nu i-a fost prezentată niciodată candidata la funcția de mediator comunitar, dânsa nu solicitat prezentarea unei candidaturi la funcția respectivă, nu am avut nici o discuție la acest subiect nici cu dl HHHH, nici cu o altă persoană candidată. Reclamata a afirmat că un candidat la o funcție poate fi, dacă există lansat concursul pentru funcția de mediator comunitar. Acesta, conform prevederilor legale, poate fi lansat, dacă unitatea se regăsește în Statele de personal al Primăriei Strășeni, avizate de Cancelaria de stat a Republicii Moldova. În concluzie, unitatea de mediator comunitar nu se regăsește în Statele de personal, deoarece, conform datelor oficiale, oferite de Biroul Național de Statistică, numărul populației de etnie romă în municipiul Strășeni constituie 22 de persoane. Prin urmare, nu a fost vreo data depus vreun dosar al candidatului la funcția de mediator comunitar în municipiul Strășeni.
- 3.19 Reclamata menționează că toți locuitorii municipiului Strășeni, indiferent de etnie, religie, vârstă, sunt tratați egal, toți beneficiază de servicii de asistență medicală, asistență socială, au acces la educație, cei cu venituri reduse, indiferent de etnie, beneficiază de ajutoare materiale, servicii de alimentație, listele sunt întocmite de asistenții sociali comunitari, după gradul de vulnerabilitate, fără implicarea primarului. Toată populația municipiului Strășeni, indiferent de etnie, permanent beneficiază de serviciile Ghișeului unic din cadrul primăriei, indiferent din ce Coaliție fac parte. Reclamata susține că nu a existat vreo situație de comportament rasist, în general, față de populația municipiului Strășeni, indiferent de etnie și funcția ce o deține. Nu este înregistrată nici o sesizare la Inspectoratul de Poliție privind comportamentul rasist al primarului.
- 3.20 Prin urmare, reclamata respinge categoric acuzațiile de discriminare și comportament rasist. Toate interacțiunile cu dl director ANMC HHHH, au fost desfășurate într-un cadru formal, respectând normele de conduită și etică profesională, iar declarațiile ei sunt scoase din context și nu reflectă poziția pe subiectul dat. Expresia „Eu am să angajez mediatorul, dar numai ca el să lucreze de acasă, nu din primărie” este ruptă din contextul răspunsului la întrebare dl. HHHH „*Ați accepta să lucreze de acasă mediatorul comunitar și nu în primărie?*”. Răspunsul a fost următorul: *”În primăria Strășeni s-a practicat și activitatea la distanță dacă este argumentată. Aceasta poate fi acceptată, inclusiv și pentru un mediator comunitar”*.
- 3.21 Reclamata susține că instituirea funcției de mediator comunitar în cadrul primăriei este o impunere neargumentată din exteriorul comunității, fără o justificare obiectivă și rezonabilă și nici de cum din dorința și necesitatea proprie a locuitorilor din municipiul Strășeni. Cu atât mai mult că multe din persoane indicate în scrisorile și listele prezentate de către Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari, nu se identifică ca fiind de etnie romă sau chiar nici nu se află pe teritoriul administrativ al municipiului Strășeni. Adoptarea cadrului legal în scopul susținerii populației de etnie romă nici de cum nu înseamnă că, aceștia sunt privilegiați, toți cetățenii Republicii Moldova au drepturi egale și, în același timp, și obligațiuni. Mesaje transmise în cadrul ședințelor de lucru de către directorul executiv al Asociației Naționale a Mediatorilor Comunitari, HHHH, incită, răspândesc ură împotriva factorilor de decizie din

- cadrul primăriei municipiului Strășeni, denigrează cetățenii, ce au o altă etnie, numindu-i în cadrul ședințelor "Rasiști", având un comportament agresiv, discriminatoriu, provocator.
- 3.22 Reclamata menționează că în prezent nu sunt înregistrate/raportate cazuri sau situații în care drepturile populației de etnie romă din Strășeni au fost încălcate sau lezate. Drept argumentare este prezentarea situației curente a locuitorilor de etnie romă, care a fost discutată în cadrul Comisiei de lucru din data de 19 martie 2024, instituită prin Dispoziția Primarului nr. 37 din 18 martie, în urma numeroaselor apeluri telefonice și a corespondenței denigratoare din partea Asociației Naționale a Mediatorilor Comunitari.
- 3.23 Reclamata subliniază faptul că autoritățile din Strășeni și-au asumat un angajament de a fortifica eforturile întregii comunități, de unitate și colaborare, pentru o societate mai integrată, mai armonioasă și mai dezvoltată. În activitatea sa, acestea țin cont și promovează principiile administrației publice locale pentru a avea o guvernare eficientă și responsabilă la nivel local pentru toți locuitorii municipiului. Principiul de echitate și non-discriminare este aplicat la fel ca și egalitatea de șanse, prin care se asigură, ca toți cetățenii din municipiul Strășeni, indiferent de clasa socială, etnie, sunt tratați în mod just și fără discriminare în furnizarea serviciilor publice și luarea deciziilor, pentru a îmbunătăți condițiile de viață și trai. Primăria municipiului Strășeni, își reafirmă angajamentul față de respectarea drepturilor tuturor cetățenilor, indiferent de etnie, și promovează dialogul constructiv cu toate comunitățile.

Sușinerile terțului Ministerul Educației și Cercetării

- 3.24 Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a comunicat că numărul oficial de persoane de etnie romă, localizați într-o unitate teritorial-administrativă se determină prin solicitare emisă către Biroul Național de Statistică. În conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 557/2013 pentru instituirea funcției de mediator comunicat nu sunt stabilite expres sursele oficiale pentru a determina/ opera cu numărul de persoane de stric romă din unitatea teritorial-administrativă. În prezent, pentru instituirea funcției de mediator comunitar într-o unitate teritorial-administrativă, unii aleși locali solicită datele de la Biroul Național de Statistică, alții operează cu datele publicate în Raportul actualizat privind cartografierea localităților dens populate de romi din Republica Moldova alcătuit în anul 2021, la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Relații Interetnice. Astfel, reieșind din interpretările diferite ale prevederilor Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar operate de aleșii locali la determinarea numărului oficial de persoane de etnie romă, localizați într-o unitate teritorial-administrativă, recent a fost inițiat procesul de elaborare a unor amendamente necesare pentru eficientizarea acestui document, în special, pentru a facilita procesul de instituire a funcției de mediator comunitar.
- 3.25 Ministerul Educației și Cercetării a subliniat faptul că Biroul Național de Statistică nu deține informații actualizate și veridice despre numărul romilor, de aceea Raportul actualizat privind cartografierea localităților dens populate de romi din Republica Moldova din 2021 este luat în considerare, fiind ca un punct de pornire pentru comunități în inițierea dialogului cu administrația publică locală.

Sușinerile terțului Agenția Relații Interetnice

- 3.26 Agenția Relații Interetnice (ARI) a comunicat că numărul persoanelor de etnie romă, localizați într-o unitate teritorial-administrativă este determinat conform ultimului recensământ din 2014 și datelor furnizate de către administrația publică locală, ceea ce constituie sursele oficiale pentru determinarea numărului de persoane de etnie romă pentru instituirea funcției de mediator comunitar.
- 3.27 Agenția Relații Interetnice a comunicat că nu toate localitățile și persoanele se regăsesc în Raportul actualizat privind cartografierea localităților dens populate de romi din Republica Moldova din 2021 și planul de acțiuni privind susținerea populației rome. Mai mult ca atât, planul de acțiuni nu corespunde cu regulamentul mediatorilor comunitari, în care nu este stipulată sursa de determinare a numărului romilor, care domiciliază într-o localitate. Agenția Relații Interetnice a menționat că informațiile prezentate de către Ministerul

Educației și Cercetării reprezintă o sursă oficială, care permite determinarea numărului de persoane de etnie romă, care domiciliază într-o localitate.

- 3.28 Agenția Relații Interetnice susține că este necesară ajustarea cadrului legal, modificarea Regulamentului cu privire la introducerea funcției de mediator comunitar, revizuirea planului de acțiuni cu scopul creșterii volumului de drepturi și obligații a Agenției, care la moment nu recepționează rapoartele mediatorilor comunitari, fiind necesară consolidarea colaborării între administrația publică locală, Agenție și Ministerul Finanțelor. Modificarea procedurii de introducere a funcției de mediator comunitar este necesară prin prisma faptului că instituirea funcției să aibă un temei legal, în special referitor la un anumit număr de persoane de etnie romă, fără întrunirea acestui număr de persoane fiind imposibilă constituirea funcției de mediator comunitar.
- 3.29 Agenția Relații Interetnice menționează că în fiecare an este planificată finanțare pentru mai multe funcții, decât cele, care sunt instituite, fiind preconizate rezerve necesare pentru a asigura instituirea noilor funcții de mediator comunitari. În același timp, Agenția susține că finanțarea funcției de mediator comunitar diferă în dependența de solicitarea administrației publice locale, fiind stabilită la discreția Agenției și administrației.
- 3.30 Agenția Relații Interetnice a afirmat că în nici o localitate funcția de mediator comunitar nu a fost instituită ca urmare a perfectării listelor persoanelor de etnie romă. În același timp, Agenția Relații Interetnice a afirmat că este important modul de autoidentificare a persoanelor, care sunt în drept să renunțe de la autoidentificare ca romi. În plus, la introducerea funcției de mediator comunitari este necesară repartizarea proporțională a mediatorilor pe neamuri.

Sușinerile martorei BBBB

- 3.31 Martora activează în Inspectoratul de Poliție Strășeni. Aceasta susține că nu a participat la perfectarea listei prezentate la Primărie. Cu toate acestea, ea, rudele și vecinii ei sunt introduse în lista respectivă. Martora susține că nu a fost contactată cu privire la perfectarea listei, însă vecinii acesteia i-au comunicat că au fost rugați să semneze lista de către IIII pentru a primi ajutor social/ comunitar. Martora nu cunoaște când a fost perfectată lista.

Sușinerile martorei CCCC

- 3.32 Martora este asistentă socială în Strășeni și membra comisiei care examinează demersurile parvenite de la dl HHHH. Aceasta a menționat că în cadrul ședinței comisiei din 10 iunie 2023 dl HHHH s-a comportat provocător, solicitând instituirea funcției de mediator comunitar indiferent de faptul dacă sunt prezente condițiile necesare pentru instituirea acesteia. Martora a menționat că doar 3 familii de etnie romă primesc ajutorul social, iar apartenența la etnie nu este menționată în acte, ceea ce determină identificarea persoanelor de etnie romă fie prin nume și îmbrăcăminte tradițională, fie prin declarația persoanei vizate.

Sușinerile martorei DDDD

- 3.33 Martora este specialist principal protecția drepturilor copilului în cadrul Primăriei și membra comisiei, care examinează demersurile parvenite de la dl HHHH. Aceasta a menționat că în cadrul ședinței comisiei din 10 iunie 2023 au participat dl HHHH, Primara, asistenți sociali. Dl HHHH a solicitat instituirea funcției de mediator comunitar, străduindu-se să convingă participanții la ședință privind necesitatea instituirii funcției și importanța acesteia, ceea ce a generat discuții aprinse. Martora a menționat faptul că lista include informații eronate și că aceasta cunoaște persoanele incluse în listă, care sunt moldoveni, însă figurează ca romi.

Sușinerile martorei EEEE

- 3.34 Martora este angajată a Primăriei și lucrează la ghișeu unic. Aceasta afirmă că dl HHHH s-a prezentat la ghișeu unic și a solicitat audiența dnei Primar. În discuția cu dna AAAA dl HHHH a insistat ca aceasta personal să facă cartografierea pentru a determina numărul

romilor, care domiciliază în Strășeni. Primara i-a comunicat că așteaptă prezentarea datelor oficiale a recensământului. Prima dată dl HHHH a venit fără listă, ulterior acesta a adus lista, care conține date eronate.

Susținerile martorei FFFF

- 3.35 Martora este medic de familie și consilier municipal. Aceasta a asistat la Comisia de lucru pentru examinarea demersurilor dlui HHHH în cadrul căreia a fost discutată situația cu listele prezentate. Martora a menționat că fiecare medic de familie are pe sector 2-3 familii de etnie romă. Pe sectorul ei este doar o familie de etnie romă, constituită din părinți și 2 copii. Martora a menționat că poate identifica faptul că persoana face parte din etnia romă, fie dacă aceasta declară lucrul respectiv, fie folosește limba romani și este îmbrăcată în îmbrăcăminte tradițională.

Susținerile martorului GGGG

- 3.36 Martorul este consilier în Consiliul municipal Strășeni, medic și membru în cadrul Comisiei de lucru pentru examinarea demersurilor dlui HHHH. Martorul a menționat că comisia a examinat toate demersurile depuse de către dl HHHH. Acesta a declarat că în mun. Strășeni locuiește populație de etnie romă, însă mulți au plecat. Martorul a confirmat că în listă sunt incluse persoane decedate, persoane ale căror date de naștere sunt eronate. Martorul a menționat că în Strășeni sunt reprezentanți ai altor grupuri etnice precum găgăuzi și ruși care nu sunt limitați în drepturi sau marginalizați.

Dreptul relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 43 alin. (1)** orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.
- 4.2 **Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, art. 26** Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.
- 4.3 **Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale nr. 94/1995, art. 4 alin. (1)** Părțile se angajează să garanteze fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul la egalitate în fața legii și la egala protecție a legii. În această privință, orice discriminare bazată pe apartenența la o minoritate națională este interzisă; **alin. (2)** Părțile se angajează să adopte, dacă este cazul, măsuri adecvate pentru a promova, în toate domeniile vieții economice, sociale, politice și culturale, egalitatea deplină și efectivă între persoanele aparținând unei minorități naționale și cele aparținând majorității. Ele vor ține seama în mod corespunzător, în această privință, de condițiile specifice în care se află persoanele aparținând minorităților naționale; **alin. (3)** Măsurile adoptate în conformitate cu paragraful 2) nu vor fi considerate acte de discriminare; **art. 22** Nici o dispoziție din prezenta Convenție cadru nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere drepturilor omului și libertăților fundamentale, care pot fi recunoscute în conformitate cu legile oricărei Părți.
- 4.4 **Raportul ECRI privind Republica Moldova (al cincilea ciclu de monitorizare) adoptat la 23 martie 2018 publicat la 2 octombrie 2018, pct. 73** Pe baza recensământului din 2014, populația de romi din Moldova se ridică la 13 900 de persoane, însă numărul real este estimat a fi semnificativ mai mare (estimare Consiliul Europei 107 100). Discrepanța este explicată în primul rând prin reticența romilor de a se autoidentifica ca atare în recensăminte, de teama de stigmatizare și discriminare. ECRI consideră că lipsa unor cifre exacte privind romii ar putea constitui un obstacol serios în calea planificării și implementării unui răspuns adecvat din partea autorităților de stat. ECRI mai notează că

percepția publică a romilor este negativă în țară. Un studiu din 2015 a indicat o scădere drastică, de la 21% în 2010, la 12%, în acceptarea romilor, ceea ce înseamnă că numai 12% din populație ar accepta romii ca vecini, colegi, prieteni sau membri ai familiei. În mare măsură, ca urmare a acestei prejudecăți din partea populației majoritare, romii continuă să sufere de discriminare, în special în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educația și sănătatea, accentuând marginalizarea lor socio-economică. **pct. 79** ECRI constată că unul dintre obiectivele fundamentale ale Planului de acțiuni 2011-2015 a fost de a introduce "mediatori comunitari", considerați ca măsuri cruciale în promovarea accesului la drepturile romilor în domeniile ocupării forței de muncă, educației și serviciilor sociale la nivel local. În acest scop, Planul de Acțiuni a prevăzut angajarea a 48 de astfel de mediatori comunitari, în 44 localități locuite predominant de romi. Până la sfârșitul anului 2014, Ministerul Muncii și Serviciilor Sociale a recrutat 25 de mediatori. Cu toate acestea, în urma reformei descentralizării, responsabilitatea pentru plata salariilor mediatorilor a fost transferată către autoritățile locale, ceea ce a avut un efect negativ asupra recrutării mediatorilor. Datorită ezitării relatate de multe municipalități pentru alocarea salariilor mediatorilor în bugetele locale, precum și pentru înțelegerea rolului lor important, numărul mediatorilor a scăzut la 12 în 2016. ECRI a fost informată că, în octombrie 2017, doar 7 mediatori erau în serviciu. Reprezentanții comunității rome au informat ECRI cu privire la impactul pozitiv pe care acești mediatori l-au avut asupra integrării sociale a romilor prin construirea unui dialog constructiv între comunitate și autoritățile locale, cu rezultate tangibile. Subliniind rolul instrumental al mediatorilor comunității rome, ECRI îndeamnă autoritățile să ia măsuri astfel încât aceștia să poată fi angajați și să își îndeplinească pe deplin funcțiile, **pct. 80** ECRI recomandă ca autoritățile locale să aloce, fără întârziere, suficiente fonduri pentru a permite recrutarea a 48 de mediatori comunitari în comunitățile rome, așa cum a fost planificată în precedentul Plan de Acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă.

- 4.5 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2 discriminare** - orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **discriminare directă** – tratare a unei persoane în baza oricărui dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **hărțuire** – orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 12 alin. (1) lit. i)** Consiliul examinează plângerile privind discriminarea; **art. 15 alin. (1) [...]**. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta; **art. 15 alin. (4)** În urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.
- 4.6 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare; **pct. 65** Decizia Consiliului este un act oficial și produce efecte juridice de la data comunicării ei

părților. Decizia poate fi contestată direct în instanța de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul și în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

- 4.7 **Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, art. 1** În sensul prezentei legi, prin persoane aparținând minorităților naționale se înțeleg persoanele care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova, sunt cetățeni ai ei, au particularități etnice, culturale, lingvistice și religioase prin care se deosebesc de majoritatea populației - moldoveni - și se consideră de altă origine etnică; **art. 2** Orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul să aleagă liber dacă aparține minorității respective sau nu. Această alegere sau exercitare a drepturilor legate de ea nu trebuie să pună persoana într-o situație nefavorabilă; **art. 4 alin. (2)** Orice discriminare din motivul apartenenței la o minoritate națională este interzisă.
- 4.8 **Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 14 alin. (2)** Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: **lit. y¹)** decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi, **art. 29 alin. (1) lit. t)** constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului.
- 4.9 **Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, art. 33** Pentru încălcarea prezentei legi, persoanele vinovate răspund în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.
- 4.10 **Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 nr. 576/2022, pct. 113** Consolidarea comunității rome și îmbunătățirea situației acesteia reprezintă unul dintre dezideratele Guvernului. Studiile și analizele desfășurate au relevat necesitatea stabilirii unei punți de legătură între autoritatea publică locală și comunitatea romă, care deseori se confruntă cu fenomene de marginalizare și izolare socială, **pct. 114** Unul dintre instrumentele identificate, aplicabile cu referire la comunitatea de etnie romă, este institutul mediatorului comunitar, care îndeplinește o sarcină importantă în consolidarea comunității rome prin asigurarea unui echilibru în cooperarea dintre instituțiile statului și comunitate, facilitând comunicarea și colaborarea dintre acestea, **pct. 115** Mediatorul comunitar este persoana de etnie romă din localitatea compact sau mixt populată de romi, responsabilă de asigurarea eficientă a accesului beneficiarilor la servicii de asistență socială, educație, asistență medicală, încadrare în câmpul muncii, documentare, îmbunătățire a condițiilor de trai, alte servicii în caz de necesitate, prin comunicarea eficientă cu instituțiile de resort din localitate, **pct. 122** Astfel, s-a decis modificarea cadrului normativ corespunzător: prin Hotărârea Guvernului nr. 425/2018 a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 557/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar, stabilind finanțarea mediatorilor comunitari „prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale de nivelul întâi, bugetul central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special și bugetele municipale Bălți și Chișinău”, fapt ce a impulsivat procesul de angajare a acestora la nivel local, **pct. 123** Conform prevederilor aceleiași hotărâri a Guvernului, „anual, în procesul de planificare bugetară, Agenția Relații Interetnice va prezenta Ministerului Finanțelor propuneri privind numărul mediatorilor comunitari pe autorități publice locale și suma mijloacelor financiare necesare pentru asigurarea exercitării activității acestora”, **pct. 125** În urma acțiunilor de lobby și advocacy efectuate de către Agenția Relații Interetnice, Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari și GIZ Moldova, în bugetul de stat pentru 2020 suma planificată a cheltuielilor pentru asigurarea activității mediatorilor comunitari în Republica Moldova a fost calculată pentru 54 de unități de mediator comunitari (numărul planificat majorându-se cu 6 unități) și a constituit peste 3,4 milioane de lei (în creștere cu 1,2 milioane de lei față de 2019). Este de menționat că în suma planificată a cheltuielilor au fost incluse nu doar cele de remunerare a muncii mediatorilor, dar și cele legate de dotarea locului de muncă (mobilă, tehnică de oficiu, consumabile etc.) și formare profesională, **pct. 126** La situația din iunie

2022, în Republica Moldova erau angajați 46 de mediatori din cele 53 de unități planificate, **pct. 127** În urma evaluării procesului de angajare a mediatorilor comunitari în Republica Moldova, constatările sunt următoarele: lipsa de interes, reticența și indiferența din partea unor primării în ceea ce privește angajarea mediatorilor comunitari; lipsa candidaților potriviți pentru postul de mediator comunitar; necunoașterea despre funcția de mediator comunitar și procedura de angajare a acestuia de către unele autorități publice locale, precum și neînțelegerea de către acestea a importanței și a rolului mediatorului comunitar; dificultăți în convingerea romilor de a se angaja în calitate de mediator din cauza salariului mic; lipsa încrederii reciproce dintre comunitățile de romi și instituțiile statului, fapt ce împiedică identificarea potențialilor candidați la funcția de mediator, **pct. 131** Conform constatărilor Analizei statutului mediatorului comunitar, în activitatea mediatorilor comunitari în administrația publică locală există un șir de probleme și dificultăți: majoritatea mediatorilor au raportat că primăriile le atribuie responsabilități în afara fișei de post. Drept consecință, mediatorii nu reușesc să-și îndeplinească atribuțiile de bază; statutul funcției mediatorului comunitar este asociat statutului lucrătorului tehnic în primărie; neimplicarea mediatorilor comunitari în procesul decizional la nivel local, inclusiv cel ce ține de elaborarea bugetului local, activitatea echipelor multidisciplinare, comisiilor de distribuire a ajutorului material etc.; unii mediatori comunitari reclamă discriminare și marginalizare la locul de muncă din partea angajaților primăriilor; nivelul redus de salarizare a mediatorilor comunitari comparativ cu cel al angajaților din cadrul primăriei; în cadrul unor primării nu este înțeles sau este ignorat rolul și plusvaloarea pe care o poate aduce mediatorul comunitar, considerând că activitatea acestuia se suprapune cu cea a asistentului social sau, în general, este inutilă; lipsa unui sistem de instruire inițială și formare continuă a mediatorilor comunitari în domenii ce țin de activitatea profesională, utilizarea tehnicii de calcul, abilitățile de aplicare la proiecte naționale și internaționale, oportunitățile de schimb de bune practici la nivel național și internațional; lipsa interesului unor autorități publice locale în oferirea spațiilor de lucru adecvate pentru mediatori sau în dotarea corespunzătoare a acestora, **pct. 132** Seria problemelor și constrângerilor menționate afectează funcționarea instituției mediatorului comunitar în Republica Moldova și impactează modul de intervenție a statului în asigurarea incluziunii sociale a comunității rome.

- 4.11 **Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar nr. 557/2013, pct. 3** din hotărâre Cheltuielile pentru realizarea prezentei hotărâri se vor efectua prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale de nivelul întâi, bugetul central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special și bugetele municipale Bălți și Chișinău, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare. **Pct. 3¹** din hotărâre Anual, în procesul de planificare bugetară, Agenția Relații Interetnice va prezenta Ministerului Finanțelor propuneri privind numărul mediatorilor comunitari pe autorități publice locale și suma mijloacelor financiare necesare pentru asigurarea exercitării activității acestora. **pct. 4.** din Regulament normativ pentru un mediator comunitar – o unitate de mediator comunitar la o populație romă în număr de 100-300 de persoane. **pct. 13** din Regulament Selectarea candidaților pentru funcția de mediator comunitar se efectuează în bază de concurs, organizat de Comisia locală de concurs pentru selectarea candidaților la funcția de mediator comunitar (în continuare – Comisia), creată prin dispoziția primarului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în al cărei teritoriu necesită a fi angajat, cu informarea Agenției Relații Interetnice. **pct. 35.** Autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi angajează, după anunțarea rezultatelor concursului, persoana selectată în funcția de mediator comunitar în baza unui contract individual de muncă, conform prevederilor Codului muncii, și informează Agenția Relații Interetnice.

IV. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra faptei de discriminare pe criteriul de origine etnică.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.1 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului

(printre multe altele, a se vedea cauza Dordevic c. Croația par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) stabilesc o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționara/petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.

- 5.3 Consiliul, analizând faptele care constituie obiectul plângerii, și anume neînstituirea funcției de mediator comunitar în municipiul Strășeni și efectele acestei inacțiuni asupra populației de etnie romă, consideră că acestea pot fi examinate prin prisma discriminării indirecte.
- 5.4 Astfel, pentru a fi instituită prezumția discriminării indirecte faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre
 - b) care dezavantajează anumite persoane
 - c) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.4 Consiliul, examinând pretențiile înaintate, consideră că prezumția discriminării indirecte poate fi instituită. În acest sens, Consiliul a reținut că regulile neutre, disputate în această speță, țin de normativul pentru instituirea unei unități de mediator comunitar (minim 100) și sursa oficială care ar confirma cu exactitate numărul populației de etnie romă în localitate (aparent Biroul Național de Statistică). Aplicarea *ad litteram* a acestor prevederi, fără a lua în considerare particularitățile culturale și sociale ale populației de etnie romă (reticența romilor de a se autoidentifica în recensăminte, având teama de stigmatizare și discriminare; lipsa actelor de identitate) ar limita posibilitățile instituirii funcției de mediator comunitar. Consiliul califică acest fapt ca un dezavantaj care afectează populația de etnie romă din considerentul că aceștia sunt privați de eventualul suport care ar putea să vină din partea mediatorului comunitar la accesarea serviciilor de asistență socială, educație, asistență medicală, încadrare în câmpul muncii, documentare, de îmbunătățire a condițiilor de trai, alte servicii în caz de necesitate.
- 5.5 În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze dacă regulile abordate *supra* se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare.
- 5.6 Reclamata în susținerea poziției a invocat obligativitatea respectării condițiilor stipulate prin Hotărârea Guvernului nr. 557/2013 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar, respectiv neatingerea numărului minim prevăzut care ar constitui temeiul legal privind instituirea unității de mediator comunitar.
- 5.7 În legătură cu faptele examinate, MEC și ARI, autorități publice cu competențe legale pe segmentul gestionării activității mediatorului comunitar, au notat că, deși datele BNS sunt sursele oficiale de informare privind numărul populației inclusiv de etnie romă, nu trebuie excluse necesitățile reale ale comunității. MEC a informat că problema sesizată este una recurentă și că nu există o abordare uniformă, explicând că unele APL se bazează pe datele oficiale ale BNS, altele pe datele reale constatăte prin cercetările tematice¹.
- 5.8 Consiliul, analizând pozițiile verbale și scrise ale părților, reține că numărul exact al populației de etnie romă în localitate nu este cunoscut. Conform datelor recensământului din 2014, în mun. Strășeni ar locui 22 de persoane de etnie romă, în realitate, populația de etnie romă ar fi mai numeroasă, fapt confirmat atât de primara localității, cât și de specialiștii care activează în comunitate (asistenta socială și medicul de familie). De asemenea, Consiliul stabilește că reclamata nu a refuzat să demareze procesul de instituire a funcției de mediator comunitar pe motiv că nu are temei legal.
- 5.9 Pe de o parte, Consiliul recunoaște că normativul legal este plafonat și nu permite flexibilitate. Pe de altă parte, Consiliul reține explicațiile MEC și ARI referitoare la lipsa uniformității în privința numărului populației de etnie romă și faptul că necesitatea reală a comunității ar trebui să prevaleze. Consiliul observă că anumite APL au instituit funcția de mediator comunitar cu un număr de populație de etnie romă mai mic decât normativul stabilit. Astfel, la întrebarea Consiliului adresată reclamatei privind necesitatea reală a

1

https://ari.gov.md/sites/default/files/document/attachments/FINAL_Raport%20privind%20cartografierea%20localitatilor%20dens%20populate%20de%20romi.pdf

- comunității pentru instituirea acestei funcții, reclamata a furnizat un răspuns evaziv, fără a confirma sau infirma, susținând că romii din localitate beneficiază de asistență și nu sunt discriminați. Aceeași poziție a fost susținută și de martorii chestionați.
- 5.10 Având în vedere cele reținute, Consiliul concluzionează că, în situația examinată, dacă exista o intenție și o dorință autentică de a institui funcția de mediator comunitar în pofida neatingerii normativului, o mică marjă de flexibilitate ar fi fost posibilă. În susținerea acestei poziții, Consiliul face trimitere la datele Raportului privind cartografierea localităților dens populate de romi în Republica Moldova, elaborat în 2021 la solicitarea MEC și a ARI. Conform datelor acestui raport, în municipiul Strășeni, numărul romilor identificați în urma vizitei pe teren este de aproape șapte ori mai mare decât datele transmise de APL (150 de persoane de etnie romă comparativ cu 22). Reprezentantul MEC, în ședința de audieri, a confirmat că datele acestui raport pot fi puse la baza unei argumentări a necesității instituirii funcției de mediator comunitar, poziție susținută și de reprezentantul ARI. Mai mult, reprezentantul MEC a notat că unele APL s-au bazat pe aceste date. Consiliul a reținut că poziția reclamatei față de constatările acestui raport este reticentă, nesusținând-le. Această poziție a reclamatei denotă, mai degrabă, o opoziție decât o atitudine constructivă de a găsi soluții alternative pentru a susține populația de etnie romă. Reticența și indiferența din partea unor APL-uri în ceea ce privește angajarea mediatorilor comunitari, inclusiv neînțelegerea de către acestea a importanței și a rolului mediatorului comunitar sunt menționate printre cauzele care obstrucționează consolidarea instituției mediatorului comunitar, descrise în Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 (pct. 127).
- 5.11 Astfel, Consiliul conchide că, deși inacțiunea reclamatei de a avansa propunerea de instituire a funcției de mediator comunitar, aparent se bazează pe o prevedere normativă, având în vedere practicile abordate *supra* și acceptate de către APC, consecințele acesteia sunt pe măsura să afecteze comunitatea de etnie romă. Analizând din punct de vedere financiar, Consiliul reține că cheltuielile pentru menținerea funcției de mediator comunitar sunt acoperite din transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale de nivelul întâi, respectiv nu implică contribuții financiare proprii din partea bugetului APL. Mai mult ca atât, ARI a comunicat că nu au fost înființate toate unitățile planificate pentru anul 2024, respectiv resursele financiare alocate nu au fost epuizate.
- 5.12 Acestea fiind stabilite și explicate, Consiliul subliniază că lipsa mediatorului comunitar în localitățile unde există cerere și necesitate impune un efect discriminatoriu asupra populației de etnie romă, întrucât aceasta nu beneficiază de suportul necesar pentru exercitarea drepturilor în condiții de egalitate cu ceilalți. În acest sens, autoritățile publice locale și autoritățile publice centrale ar trebui să colaboreze eficient pentru a identifica și elimina toate barierele care împiedică și/sau obstrucționează procesul de instituire a funcției de mediator comunitar în localitățile unde aceasta este necesară și solicitată. În cadrul ședinței de audieri, Consiliul a luat act de faptul că Ministerul Educației și Cercetării intenționează să propună amendamente la Hotărârea Guvernului HG nr.557/2013 și să abordeze acest subiect. În acest sens, Consiliul îndeamnă la avansarea măsurilor necesare pentru a elimina toate provocările identificate și raportate în procesul de instituire a funcției de mediator comunitar.
- 5.13 Cât privește pretențiile persoanei interesate referitoare la demersul reclamatei adresat poliției de a fi verificată lista persoanelor de etnie romă (prezentată de persoana interesată), fără a se pronunța asupra corectitudinii și veridicității datelor incluse în acea listă, Consiliul consideră că această acțiune reprezintă o încercare de a penaliza persoanele care au venit cu această inițiativă. Reclamata, în repetate rânduri, în cadrul ședințelor de audieri, a susținut că doar datele furnizate de Biroul Național de Statistică (BNS) i-ar permite instituirea funcției de mediator comunitar. Prin urmare, în ipoteza în care datele erau confirmate că fiind veridice și corecte, în accepțiunea reclamatei acesta nu era să fie temei pentru instituirea funcției de mediator comunitar. Cu toate acestea, Consiliul nu califică această acțiune ca fiind discriminatorie, întrucât nu afectează întreaga comunitate romă, ci doar persoana/persoanele care au înaintat lista. Din păcate, aceștia nu au participat la ședința de audieri pentru a-și susține pretențiile. În aceste circumstanțe, Consiliul respinge solicitările petiționarei.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3 și art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Lipsa mediatorului comunitar în localitățile unde există cerere și necesitate are efect discriminatoriu asupra populației de etnie romă.
2. În vederea remedierii situației constate, Consiliul recomandă reclamatei să inițieze un dialog deschis și cooperant cu autoritățile publice centrale, inclusiv cu populația de etnie romă din localitate pentru a evalua corect dimensiunea comunității și necesitățile acestora, pentru a implementa măsuri adecvate care să fie bazate pe nevoile reale ale acestora.
3. În vederea evitării situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă MEC și ARI să colaboreze în vederea înaintării propunerilor de ajustare și/sau explicitare a normativului pentru un mediator comunitar (pct. 4 din HG nr.557/2013) pentru a permite flexibilitatea APL să acționeze în interesul comunității de etnie romă și bazat pe necesitățile reale ale acestora.
4. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3 , fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membru

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru